[2018] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਆਸ਼ਾਲਤਾ ਭੌਮਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9100)

31 ਅਗਸਤ, 2018

[ਐਨ.ਵੀ. ਰਮਨਾ ਅਤੇ ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਾਦਸਾ ਪੀੜਤ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 166-ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 10,57,800/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ: ਹਾਦਸਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਖਤ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ - ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਾਹਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੁਦ ਹਾਦਸੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਹਨ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਐਲਆਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਾਦਸੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 2 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ 1. ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੀ ਵਾਹਨ ਦਾ ਮਾਲਕ-ਕਮ-ਡਰਾਈਵਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਾਹਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵਾਹਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਹੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ, ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਹਾਦਸਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਐਲਆਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7] [874-ਬੀ-ਡੀ]

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਾਦਸੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। 2,00,000/- ਬੀਮਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਉਕਤ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2,00,000/- ਵਿਆਜ @9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ. [ਪੈਰਾ 9] [875-ਏ-ਬੀ]

ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਝੁਮਾ ਸਾਹਾ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ (2007) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 263: [2007] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 979-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2007] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 979 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 8

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 9100 2018 ਵਿੱਚ.

ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਅਗਰਤਲਾ ਦੇ 15.03.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮੈਕ ਏਪੀ ਨੰ. 2015 ਦੇ 25.

ਰੰਜਨ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ ਲਈ ਕੇ. ਕੇ. ਭੱਟ, ਐਡ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਧੀ, ਐਡ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐੱਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਾਜ਼ੀਅਰ, ਜੇ. 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਐੱਮਏਸੀਏਪੀ ਨੰਬਰ 25/2015 ਮਿਤੀ 15 ਮਾਰਚ, 2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਗਰਤਲਾ ਵਿਖੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪੱਛਮੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਅਗਰਤਲਾ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ') ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 10,57,800/- ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 8% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ।

3. ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਲੀਪ ਭੌਮਿਕ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 3 ਅਤੇ 4 ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ। 20.5.2012 ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ ਸ਼ਾਮ 7.00 ਵਜੇ. ਦਿਲੀਪ ਭੌਮਿਕ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਨੰ. ਟੀ.ਆਰ -01- ਯੂ -0530. ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਗਰਤਲਾ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੁਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੇ

ਅਮਤਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਬਾਈਪਾਸ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ, ਉਹ ਇੱਕ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟੀਚਿੰਗ ਹਸਪਤਾਲ, ਹਪਾਨੀਆ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਰਤਲਾ ਦੇ ਏ. ਜੀ. ਐੱਮ. ਸੀ. ਅਤੇ ਜੀ. ਬੀ. ਪੀ. ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਦਸੇ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 43 ਸਾਲ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਮਦਨ 15,000/- ਰੁਪਏ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ 68,15,000/- ਰੁਪਏ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 10,57,800/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੁਦ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨ ਦਾ ਮਾਲਕ-ਕਮ-ਡਰਾਈਵਰ ਸੀ। ਉਹ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਅਧਿਨਿਯਮ') ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਵਾਹਨ ਦਾ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋਈ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਈਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ 'ਈ "ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲਕ-ਕਮ-ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਾਦਸੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੁਪਏ. 2,00,000/- ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨਿੱਜੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਉਕਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੁਦ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਾਹਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ

ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਾਹਨ ਦਾ ਮਾਲਕ-ਕਮ-ਡਰਾਈਵਰ ਸੀ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਾਹਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਾਹਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਐੱਲ. ਆਰ. ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ।

8. ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਝੁਮਾ ਸਾਹਾ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ (2007) 9 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 263, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲਕ ਖੁਦ ਵਾਹਨ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਐੱਲ. ਆਰ. ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ -

"10. ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੱਡੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹਾਦਸੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਾਹਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੋ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਖੁਦ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।

11. ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

9. ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਾਦਸੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਉਕਤ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ @9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ।

10. ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- **ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।**

Advocate Megha Tak